

Collegevoorstel

Zaaknummer 62016
Adviseur H.J.P. Jansen, Bernd Kikkers
Onderwerp: Exploitatie Zwembad Octopus

Het College	Akkoord	Bespreken
burgemeester Bouwmeester		
wethouder Kolkman		
wethouder Vos		
wethouder Kiel		
locosecretaris		

Besluit van 15 november 2022

Het college besluit:

1. het advies van Drijver en Partners *Exploitatieafspraken met SRO Leusden BV* over te nemen en uit te werken voor de resterende contractperiode;
2. SRO toestemming te geven voor een algemene tariefsverhoging van 10% en voor doelgroepen 3,9%;
3. in 2023 een verkenning te doen van mogelijke duurzaamheidsmaatregelen met een terugverdien effect binnen de huidige contractperiode (tot 2030);
4. De raad voor te stellen:
Op basis van het advies van Drijver en Partners *Exploitatieafspraken met SRO Leusden BV*
  1. het eigen vermogen SRO Leusden BV per 1 januari 2023 aan te vullen indien deze lager is dan €50.000 middels een voorschot exploitatiebijdrage, waarbij naar verwachting €60.000 incidenteel wordt gedekt uit de egalisatie reserve corona;
  2. het voorschot exploitatiebijdrage 2023 aan SRO Leusden BV structureel te verhogen met €435.000 (onder voorbehoud van ontwikkelingen in de energiemarkt en eventuele Rijksregeling) met afrekening achteraf op basis van autonome kostenontwikkelingen, waarbij €435.000 wordt gedekt uit de stelpost loon- en prijsstijging;
5. de financiële gevolgen van dit voorstel te verwerken in de begrotingswijziging met nummer 2022-1035 welke aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden en in de begroting wordt verwerkt;
6. op basis van artikel 25 lid 2 Gemeentewet geheimhouding op te leggen omtrent de bijlage *Exploitatieafspraken met SRO Leusden BV*, en alle overige stukken en informatie welke ten grondslag liggen aan deze bijlage, op grond van het gestelde in artikel 5.1 lid 1 onder c. van de Wet Open Overheid, zijnde de in vertrouwen aan de gemeente toevertrouwde bedrijfsgevoelige informatie;
7. de raad te verzoeken deze geheimhouding in haar eerst volgende vergadering te bekrachtigen;
8. de raad te verzoeken om, wanneer zij niet tot bekrachtiging wenst over te gaan, op grond van artikel 52 van de Verordening Raadswerk hierover eerst overleg te voeren met het college.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel exploitatie zwembad Octopus, nr. 62016
2. Exploitatieafspraken met SRO Leusden BV (zwembad Octopus); Drijver en Partners, 2022, nr.62016 (**GEHEIM**)
3. Memo strategische beraadslaging, d.d. 1-11-2022, nr. 62016
4. Memo aan de raad: "zwembad Octopus", d.d. 3-11-2022, nr. 62016
5. Motie M.8.1, 28 september 2019, nr. 62016
6. Zin in Zwemmen, visie op (overdekt) zwemmen in Leusden, nr. 23295
7. Concept persbericht, nr 62016

Openbaar   Ja, na bekendmaking aan betrokkene
Agendanummer   5.2
Portefeuillehouder   W.R. Vos

Samenvatting

Een extra exploitatievoorschot van 435.000 euro moet ervoor zorgen dat zwembad Octopus volgend jaar openblijft. Nasleep van corona en de uit de pan gerezen energielasten zijn de voornaamste oorzaken van het exploitatietekort. Het college wil het zwembad financieel helpen om sluiting te voorkomen. De gemeenteraad neemt 15 december 2022 een besluit over de extra financiële steun.

Naast de financiële steun van de gemeente blijven er nog steeds financiële uitdagingen over voor het zwembad. De prijs van het zwembadkaartje moet omhoog. Een tariefsverhoging van 10 procent vindt het college acceptabel.

Verder wordt er gekeken naar mogelijke duurzaamheidsmaatregelen die op korte termijn een terugverdieneffect hebben.

Aanleiding

Drijver en Partners heeft naar aanleiding van motie (M.8.1, 26-09-2019) onderzoek gedaan naar de best passende beheervorm voor Zwembad Octopus. In november 2021 is geadviseerd om het huidige contract met SRO voor te zetten. Daarbij werd aangetekend dat een aantal afspraken moest worden afgehecht en een transparante en evenwichtige financiële huishouding en contractbeheer moest worden ingericht.

Bijgevoegde rapportage en advies is de uitwerking hiervan.

Doel/Effect

Additionele afspraken bij de lopende overeenkomst met SRO Leusden BV om een duidelijke en transparante werkwijze te bewerkstelligen zodat zwemmen in Leusden mogelijk blijft.

Argumenten

1.1 *Transparantie*

Het advies geeft helderheid over de spelregels en termijnen voor de begroting, rapportages en verantwoording. Dit vergemakkelijkt de samenwerking en maakt monitoring beter mogelijk zodat in samenwerking met SRO op tijd kan worden geacteerd op verandering in de lasten en/of baten.

2.1 *Sluitende begroting 2023*

SRO heeft moeite om de begroting sluitend te krijgen. Belangrijkste oorzaak hiervan is de lagere bezoekersaantallen door na-ijleffecten van de coronapandemie.

In de overeenkomst is vastgelegd dat verhoging van tarieven, meer dan het inflatiepercentage aan de gemeente moet worden voorgelegd.

SRO heeft een algemene tariefsverhoging van 10% in de begroting verwerkt; voor doelgroepen en onderwijs is 3,9% berekend. De tariefsverhogingen kan schuren met de maatschappelijke opdracht aan SRO om alle doelgroepen te bedienen. Daarom is het goed als er politiek draagvlak is om dit toch door te voeren. De verhoging ligt binnen de afgesproken marge (binnen CBS-index cijfer) en het inflatiepercentage nu zelfs hoger. 10% tariefsverhoging is niet wenselijk maar wel nodig.

3.1 *Kostenbesparing tijdens huidige contractperiode*

Het ziet er naar uit dat de energieprijzen niet meer op het oude niveau zullen komen. De huidige contractperiode loopt tot 2030. Vraag is of er nog

duurzaamheidsmaatregelen zijn te nemen die nog gedurende de periode tot 2030 kosten besparen op energie.

Een verkenning hiervan op korte termijn kan deze vraag beantwoorden zodat al in 2023 de terugverdientijd kan starten zodat nog voor 2030 profijt kan worden verkregen.

4. *Politieke en financiële consequenties*

De financiële consequenties door de hoge energieprijzen zijn voor 2023 aanzienlijk. Tegelijkertijd zijn deze ook nog niet helemaal duidelijk omdat er nog onzekerheden zijn over de termijn van het lopende contract tussen SRO en Gazprom, de werkelijke energietarieven en de tegemoetkoming van het Rijk voor de energielasten. Het college legt de financiële consequenties voor aan de raad. Zowel politiek als financieel hebben met name de hoge energietarieven, op basis van de uitwerking van de bestaande afspraken, consequenties. Politiek omdat het zwembad als basisvoorziening wordt gezien in Leusden en visie 'Zin in Zwemmen' de waarde van het zwemmen in Leusden onderstreept; financieel omdat het zwembad in 2023 een forse extra exploitatiebijdrage nodig heeft.

4.1 *Minimale ondergrens eigen vermogen van € 50.000*

Het eigen vermogen bedraagt per 1-1-2022 € 45.000. Er wordt in 2022 een exploitatietekort verwacht van €55.000. Een exploitatietekort over 2022 wordt volgens het advies van Drijver en Partners aangevuld door de gemeente, zodat de hoogte van het eigen vermogen bij aanvang van 2023 op de -ondergrens- van € 50.000 komt. Dit komt neer op een voorschot exploitatiebijdrage van circa € 60.000. Deze daling van het eigen vermogen is terug te voeren op dalende bezoekersaantallen vanwege de coronapandemie. In zwembad Octopus, maar ook landelijk, zijn de bezoekersaantallen nog niet hersteld tot het niveau van voor de coronapandemie.

Vanaf 2023 heeft de gemeente op basis van de jaarrekening de mogelijkheid om het eigen vermogen van SRO aan te vullen middels een voorschot exploitatiebijdrage(n).

Dekking

Voor de aanvulling van het eigen vermogen SRO Leusden BV is een voorschot exploitatiebijdrage 2022 nodig van € 60.000 zodat eigen vermogen per 1 januari 2023 op € 50.000 staat. De egalisatiereserve corona is een voor de hand liggende incidentele dekkingsbron vanwege afnemende bezoekersaantallen door Corona.

4.2 *Compensatie nodig voor autonome kostenstijging om faillissement te voorkomen*

Afgesproken is dat SRO Leusden BV als exploitant van zwembad Octopus ondernemersrisico draagt. Als er zich niet voorziene en beïnvloedbare kostenstijgingen voordoen, is afgesproken dat hierover nadere afspraken tussen gemeente en SRO Leusden BV worden gemaakt. Deze situatie speelt nu voor wat betreft energie en lonen.

Energie

Het voorschot exploitatiebijdrage energie wordt berekend door het prijsverschil tussen 1 januari van het lopende jaar en 1 september van dat jaar te vermenigvuldigen met het vastgestelde gemiddelde verbruik. Hierbij is uitgegaan van een gelijkblijvend verbruik op basis van het gemiddelde van de jaren 2018 en 2019. De totale kostenstijging van gas en elektra in 2023 wordt op dit moment geraamd op

€ 411.700. (prijspeil 3 oktober 2022). Dit wordt als een voorschot exploitatiebijdrage verstrekt. Op basis van nacalculatie wordt jaarlijks afgerekend. Verwacht wordt een tegemoetkoming van het Rijk voor de energiekosten en de hoogte daarvan zal eveneens het voorschot exploitatiebijdrage navenant beïnvloeden en/of de afrekening ervan.

Lonen

De inschatting van Cao- loonstijgingen worden opgenomen in de begroting. Bij een loonstijging van meer dan 2% verstrekken we een voorschot exploitatiebijdrage. De loonstijging wordt voor 2023 ingeschat op 5%. (De Cao-onderhandelingen moeten nog starten). Dit vraagt nu om een voorschot exploitatiebijdrage van € 23.300.

Dekking

Voorschot exploitatiebijdrage stijging energielasten in SRO begroting 2023. Dekking vanuit stelpost loon- en prijsstijging 2023 voor een bedrag van € 435.000. Voorschot verrekenen op basis van nacalculatie (jaarrekening).

5. *Vaststellen begrotingswijziging*

De financiële gevolgen van dit voorstel te verwerken in de begrotingswijziging met nummer 2022-1035 welke aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden en in de begroting wordt verwerkt.

6.,7.,8. *Bedrijfsgevoelige informatie*

De eindadvies van Drijver en Partners *Exploitatieafspraken met SRO Leusden BV* wordt onder geheimhouding ter inzage gesteld van de raad omdat dit advies bedrijfsgevoelige informatie bevat.

(Alternatieve) scenario's

1. Zwembad tijdelijk sluiten

Voordeel: Wanneer dit tijdens de koudste maanden van het jaar gebeurt bespaart dit veel energie.

Nadeel: de personeelskosten zullen doorlopen en de besparing van de energie is minder groot dan gedacht omdat het zwembad en het badwater wel verwarmd moeten blijven om schade aan bad en installaties te voorkomen. Daarnaast komen er ook geen inkomsten binnen bij sluiting. Bovendien verliezen we de belangrijke meerwaarde van zwemmen voor de genoemde beleidsdoelen in de visie op zwemmen, waaronder de zwemvaardigheid. De wachtlijsten zullen oplopen.

2. Zwembad definitief sluiten/faillissement

Voordeel: De exploitatie kosten voor de gemeente dalen.

Nadeel: Op het zwembad rust nog de nodige boekwaarde. Afschrijving hiervan blijft bestaan. Zolang het gebouw niet gesloopt wordt, blijven er onderhouds- en energiekosten bestaan.

Gelet op de afspraken tussen de gemeente en SRO is de gemeente verantwoordelijk voor de transitiekosten van het personeel dat nu werkzaam is in de Octopus.

De maatschappelijke waarde van zwemmen (visie op zwemmen) voor Leusden wordt definitief tenietgedaan.

3. Verkenning nieuwbouw

Ondanks de duurzaamheidsmaatregelen die enkele jaren geleden zijn genomen, is het zwembad geen duurzaam energieneutraal gebouw. Nieuwe zwembaden zijn over het algemeen energieneutraal. Gelet op de huidige energieprijzen, die naar verwachting hoog blijven, is een modern en energiezuinig zwembad de manier om zwemmen in Leusden beschikbaar te laten blijven.

Voordeel: Inzicht in kosten van een energieneutraal nieuw zwembad (CUP 2.7).

Nadeel: Onderzoek is eerste stap naar mogelijke nieuwbouw. Het zwembad is nog niet afgeschreven. Daar staat tegenover dat het realisatieproces van een nieuw zwembad 4 tot 6 jaar duurt.

Risico's

- Indien de raad niet akkoord gaat met de extra voorschot exploitatiebijdrage, betekent dat het faillissement van SRO BV Leusden.
- De gasprijzen kunnen verder stijgen, maar ook dalen. Dat zal het voorschot exploitatiebijdrage beïnvloeden;
- Bij de jaarrekening SRO vindt de finale afrekening plaats. De begroting is bedoeld om de voorschot exploitatiebijdrage te bepalen in 2023. De bijdrage kan fluctueren naar aanleiding van nieuwe autonome ontwikkelingen (conform de contractbijstelling).

Plan van aanpak/Tijdsplanning

Vanaf nu t/m 2023:

- Uitvoering systematiek Drijver en Partners: bevoorschotting exploitatiebijdrage en monitoring van de exploitatie
- Duurzaamheidsscan
- SRO voert begroting uit met financiële voorwaarden

Duurzaamheidsmaatregelen

De vragen van de raad zoals geformuleerd in de motie (M.8.1, 26-09-2019) over de revenuen van de duurzaamheidsmaatregelen zijn in het licht van de huidige ontwikkelingen achterhaald. Terugvordering verlaagt het eigen vermogen van SRO Leusden BV en leidt tot een hogere exploitatiebijdrage door de sterk gestegen energieprijzen.

Juridische paragraaf

Op grond van artikel 25 lid 2 Gemeentewet kan het college geheimhouding op leggen omtrent de inhoud stukken die zij aan de raad overleggen. De gronden voor het opleggen van geheimhouding dienen gevonden te worden in artikel 5.1 van de Wet Open Overheid. In het onderhavige geval is de directe reden voor het opleggen van geheimhouding op de bijlage Exploitatieafspraken met SRO Leusden BV te motiveren als volgt. In het eindadvies van Drijver en Partners, in de bijlage, wordt bedrijfsgevoelige informatie gedeeld met het college en de raad. Op grond van artikel 5.1 lid 1 onder c, kan op deze informatie geheimhouding worden opgelegd.

De geheimhouding dient in de eerst volgende vergadering van de raad te worden bekrachtigd (art. 25. lid 3 Gemeentewet).

Wanneer de raad de geheimhouding niet wenst te bekrachtigen kan het college de raad op grond van artikel 43 Verordening Raadswerk verzoeken hierover eerst overleg te voeren met het college.

Communicatie

Dit voorstel is tot stand gekomen in samenwerking met SRO en op basis van een door SRO voorgelegde begroting. Daarnaast is gekeken naar de positie en situatie van zwemvereniging de Haaien.

Over dit besluit wordt een persbericht verzonden op 23 november 2022.

SRO en zwemvereniging de Haaien worden hierover vooraf geïnformeerd.